

Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

DE RAAD VAN DE GEMEENTE VALKENBURG AAN DE GEUL,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 november 2014;
Gelet op artikel 36 van de Participatiewet;
Gezien het advies van de commissie CSWO ;

BESLUIT

vast te stellen: de Verordening individuele inkomenstoelage 2015.

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Participatiewet
- b. college: het college van burgemeester en wethouders
- c. peildatum: de datum waarop een individuele inkomenstoelage wordt aangevraagd
- d. Referteperiode: een onafgebroken periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum
- e. Inkomen: het inkomen zoals bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet danwel de ontvangen bijstandsnorm
- f. Laag inkomen: een inkomen niet hoger dan 100% van de voor belanghebbende(n) van toepassing zijnde bijstandsnorm.
- g. bijstandsnorm: de norm bedoeld in artikel 5 onderdeel c van de wet
- h. de gehuwdennorm: de norm bedoeld in artikel 21, onder c van de wet

Artikel 2. Indienen verzoek

Een verzoek als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de wet, wordt ingediend middels een door of namens het college vastgesteld formulier.

Artikel 3 Voorwaarden

Onverlet het bepaalde in artikel 36 van de wet komt in aanmerking voor de individuele inkomenstoelage de belanghebbende die gedurende de referenteperiode beschikte over een laag inkomen en op de peildatum niet beschikt over een vermogen hoger dan de vermogensgrens zoals bedoeld in artikel 34 van de wet.

Artikel 4 Hoogte van de toeslag

1. De individuele inkomenstoelage bedraagt per jaar:
 - a. voor gehuwden: 39 % van de gehuwdennorm;
 - b. voor alleenstaande ouders: 35 % van de gehuwdennorm;
 - c. voor alleenstaanden: 28 % van de gehuwdennorm.
2. Voor toepassing van het eerste lid is de situatie van de belanghebbende op de peildatum bepalend.
3. Indien één van de gehuwden op de peildatum ingevolge artikel 11 of artikel 13, eerste lid van de wet is uitgesloten van het recht op bijstand, komt de belanghebbende echtgenoot in aanmerking voor een langdurigheidstoelage naar de hoogte die voor hem als alleenstaande zou gelden.
4. De hoogte van de gehuwdennorm, vermeld in het eerste lid, is het bedrag dat van toepassing is op 1 januari van het kalenderjaar waarin de peildatum valt. De procentuele berekening wordt telkens naar boven afgerond op hele euro's.

Artikel 5 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien strikte toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 6 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

2. Gelijktijdig met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de verordening langdurigheidstoelage Wet werk en bijstand gemeente Valkenburg aan de Geul ingetrokken.

Artikel 7 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening individuele inkomenstoelage 2015.

Aldus besloten door de raad der gemeente Valkenburg aan de Geul in zijn openbare vergadering van 15 december 2014

De Griffier,

De Voorzitter,

Verordening individuele inkomensvoet Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

Toelichting

Algemeen

Aan de bijsland ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is bij de invoering van de Wet werk en bijsland (hierna: WWB) in 2004 de langdurigheidstoelag in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoelag gedecentraliseerd. Ook is de langdurigheidstoelag sinds die datum een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijsland. Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomensvoet de langdurigheidstoelag. Sindsdien is het verlenen van de toelag geen gebonden bevoegdheid meer, maar een discretionaire bevoegdheid. Dit betekent dat het college een individuele inkomensvoet kan verlenen als een persoon voldoet aan de voorwaarden daarvoor. Het college kan in beleidsregels aangeven welke groepen niet in aanmerking komen voor individuele inkomensvoet en in welke gevallen personen uitzicht hebben op inkomensverbetering. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan personen aan wie in de referentieperiode een maatregel is opgelegd wegens een schending van een arbeidsverplichting of een re-integratieverplichting of aan personen die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgen.

Vast te leggen regels in verordening

De individuele inkomensvoet is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet). Bij verordening moeten regels vastgesteld worden over het verlenen van een individuele inkomensvoet als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. Op grond van deze verordening is geen sprake van een laag inkomen bij een inkomen hoger dan 100% van de toepasselijke bijslandnorm. Daarnaast moet bij verordening de hoogte van de individuele inkomensvoet bepaald worden.

Het college kan in (wet interpreterende) beleidsregels aangeven wanneer sprake is van 'geen uitzicht op inkomensverbetering'. Gelet op de tekst van artikel 8, tweede lid, van de Participatiewet hoeft dit criterium niet te worden vastgelegd in de verordening. Bij de beoordeling van het criterium 'geen uitzicht op inkomensverbetering' moet het college rekening houden met de omstandigheden van de persoon. In artikel 36, tweede lid, van de Participatiewet is bepaald dat tot die omstandigheden in ieder geval worden gerekend:

- de krachten en bekwaamheden van de persoon, en
- de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 (Begripsbepalingen)

De begrippen die in de Participatiewet voorkomen en die deels in deze verordening terugkeren, hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet. Voor de overige begrippen geldt een eigen definitie.

Inkomen

Met laag inkomen wordt bedoeld een inkomen niet hoger dan 100% van de voor belanghebbende(n) van toepassing zijnde bijslandnorm. Voor de beoordeling van het recht op individuele inkomensvoet wordt Algemene bijsland in aanmerking genomen als inkomen. Bijzondere bijsland kan niet als inkomen in aanmerking worden genomen. Aangezien een individuele inkomensvoet een vorm van bijzondere bijsland is, is het niet nodig expliciet te bepalen dat een eerder verstrekte individuele inkomensvoet buiten beschouwing moet worden gelaten bij de vaststelling van het inkomen. Het wordt niet wenselijk geacht een eerder verstrekte individuele inkomensvoet in aanmerking te nemen als inkomen, omdat dit het ongewenst effect kan hebben dat een persoon geen recht op een individuele inkomensvoet heeft omdat hij een te hoog inkomen heeft gehad in de referentieperiode vanwege een eerder verstrekte toelag. Wat voor een eerder verstrekte individuele

Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

inkomenstoelage geldt, dat geldt ook voor een eerder verstrekte langdurigheidstoelage op grond van de WWB zoals die luidde vóór 1 januari 2015.

Peildatum

De peildatum is de datum waartegen een persoon individuele inkomenstoelage aanvraagt (artikel 1 van deze verordening). Het gaat om de datum waarop een persoon langdurig een laag inkomen heeft, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht op inkomensverbetering heeft. De peildatum komt meestal overeen met de meldingsdatum. De peildatum kan in beginsel niet liggen vóór de dag waarop een persoon zich heeft gemeld om individuele inkomenstoelage aan te vragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. Dit volgt uit artikel 44, eerste lid, van de Participatiewet en de jurisprudentie rondom artikel 44 van de Participatiewet.

Artikel 2 (Indienen verzoek)

Op grond van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet kan een persoon een verzoek tot verlening van individuele inkomenstoelage indienen. Voorheen was de langdurigheidstoelage alleen op aanvraag verkrijgbaar. Onder aanvraag wordt verstaan: een verzoek van een persoon, een besluit te nemen (artikel 1:3, derde lid, van de Awb). Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend (artikel 4:1 Awb).

Om onduidelijkheid te voorkomen over de wijze waarop het verzoek moet worden ingediend, bepaalt artikel 2 van deze verordening dat het verzoek moet worden gedaan middels een door het college vastgesteld formulier. Een verzoek wordt dan gezien als een aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 van de Awb. Het gaat dan om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel 4:2, tweede lid, van de Awb). Een mondeling verzoek kan hiermee dus niet worden aangemerkt als een verzoek om individuele inkomenstoelage zoals bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet.

Artikel 3 (Voorwaarden)

Aan de begrippen langdurig laag inkomen is invulling gegeven door te bepalen dat het inkomen gedurende een onafgebroken periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum (referteperiode) niet hoger mag zijn geweest dan de van toepassing zijnde bijstandsnorm. De grens waar artikel 36 van de wet op doelt is een maximale grens. Dit kan worden afgeleid uit de toelichting van de wet en de wetsgeschiedenis. Het langdurig laag inkomen bepalen op een lager bedrag is dus toegestaan. De gemeenten binnen Maastricht-Heuvelland hanteren overigens al vanaf invoering van de Langdurigheidstoelage in 2004 de geldende bijstandsnorm als grens.

De duur van de referteperiode is gehandhaafd op 36 maanden. Er is in het verleden gekozen voor een kortere referteperiode (van 60 naar 36 maanden) omdat wordt aangenomen (onder meer door het NIBUD) dat na 36 maanden de reserveringsmogelijkheden minimaal worden.

Wat betreft de vermogens eis, kan naar voren worden gebracht dat deze weliswaar al in artikel 36 van de wet is opgenomen, maar dat deze hier nog eens expliciet wordt herhaald, vanwege de beoogde effectieve uitvoering. De belangrijkste toetsingscriteria worden hier immers nog eens nadrukkelijk samen genoemd. Ook wordt in artikel 36 aangegeven dat de belanghebbende geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 van de wet mag hebben. De vermogensstoets blijft mitsdien verplicht. Daarnaast bepaalt artikel 36 nog steeds dat een individuele inkomenstoelage maar één keer in de 12 maanden kan worden verstrekt. De minimum leeftijdsgrens voor het in aanmerking komen voor een individuele inkomenstoelage blijft gehandhaafd op 21 jaar. De maximum leeftijd is thans vastgesteld op de pensioengerechtigde leeftijd.

Artikel 4 (Hoogte van de toeslag)

Lid 1

Voor de hoogte van de toeslag is aansluiting gezocht bij het huidige niveau (2014). Om de verordening niet jaarlijks wegens een indexering aan te hoeven passen, zijn de bedragen uitgedrukt in een percentage van de gehuwdennorm zoals die geldt per 1 januari van het betreffend kalenderjaar

Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015

(zie in dit verband ook lid 4). De afzonderlijke toeslagen die voortkomen uit de procentuele berekeningswijze worden naar boven toe afgerond op hele euro's.

Verder kan hier nog worden opgemerkt dat een belanghebbende maar eenmaal binnen een periode van 12 maanden een toeslag kan krijgen. Dit is uitdrukkelijk in artikel 36 van de wet bepaald.

Lid 2

De situatie op de peildatum is bepalend voor welke individuele inkomenstoelage een belanghebbende in aanmerking wordt gebracht. Is de belanghebbende op dat moment alleenstaande, dan ontvangt hij ook de individuele inkomenstoelage voor een alleenstaande.

Lid 3

In dit lid wordt een regeling overeenkomstig artikel 24 van de wet geboden voor situaties waarin bij gehuwden één van beide partners ingevolge artikel 11 of 13, eerste lid van de wet is uitgesloten van het recht op bijstand (en dus ook van een LDT). De bijstandswet voorziet niet in een afwijzingsgrond voor de rechthebbende echtgenoot. Het toekennen van een toeslag voor gehuwden is echter ook niet opportuun, aangezien de andere echtgenoot géén rechthebbende is. Een concreet voorbeeld in deze is wanneer één echtgenoot op de peildatum in detentie verblijft terwijl de ander een bijstandsuitkering ontvangt.

Het derde lid ziet enkel op de situatie dat er bij één echtgenoot sprake is van een uitsluitingsgrond op basis van artikel 11 of artikel 13, eerste lid van de wet. Indien één van beide gehuwden niet in aanmerking komt voor een LDT wegens het niet voldoen aan de voorwaarden als genoemd in artikel 36 van de wet of in deze verordening, hebben beide echtgenoten geen recht op een LDT. Het recht op LDT komt gehuwden immers gezamenlijk toe. Zij moeten daarom ook allebei, zowel afzonderlijk als gezamenlijk aan de voorwaarden voldoen.

Lid 4

Zoals in de artikelsgewijze toelichting bij het eerste lid al is vermeld, is de gehuwdennorm die genoemd wordt in het eerste lid de norm die op 1 januari van het betreffende kalenderjaar geldt. Dit betekent dat de bedragen in het eerste lid niet worden aangepast indien in het toepasselijke kalenderjaar de in januari vastgestelde gehuwdennorm in bijvoorbeeld april en/of juli nog wordt gewijzigd.

Artikel 5 (Hardheidsclausule)

Dit artikel bepaalt dat het college in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager kan afwijken van de bepalingen van deze verordening en dus niet van de in de wet zelf genoemde bepalingen. Verder is met nadruk gemeld: in bijzondere gevallen. Het gebruik maken van de hardheidsclausule moet beschouwd worden als een uitzondering en niet als regel. Het college moet in verband met precedentwerking dan ook duidelijk aangeven waarom in een bepaalde situatie van de verordening wordt afgeweken.

Artikel 6 (Inwerkingtreding)

Met de invoering van de participatiewet en hierin ondergebrachte individuele inkomenstoelage vervalt de langdurigheidstoelage. De verordening langdurigheidstoelage Wet wer en bijstand (WWB) gemeente Valkenburg aan de Geul wordt dan ook ingetrokken per datum van invoering verordening individuele inkomenstoelage.